

Zadovoljstvo poslom iz perspektive strukovnih nastavnika zaposlenih u školama za medicinske sestre

Odgoj danas za sutra:

Premošćivanje jaza između učionice i realnosti

3. međunarodna znanstvena i umjetnička konferencija
Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Suvremene
teme u odgoju i obrazovanju – STOO4 u suradnji s
Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti

Božica Jurinec¹, Monika Pažur²

¹Srednja škola Bedekovična, ²Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska
broginic@gmail.com

**Sekcija - Odgoj i obrazovanje za
osobni i profesionalni razvoj**

Broj rada: 5

**Kategorija članka: Prethodno
priopćenje**

Sažetak

U okviru provedenog istraživanja ispitan je odnos između uvjeta rada, ugleda nastavničke profesije i zadovoljstva poslom strukovnih nastavnika u zdravstvu. Istraživanje se temelji na dosadašnjim teorijama u ovom području koje ukazuju na povezanost zadovoljstva poslom s uvjetima rada i ugledom nastavničke profesije. S obzirom na to da se postojeća istraživanja u Hrvatskoj ne bave eksplicitno zadovoljstvom poslom strukovnih nastavnika u zdravstvu, cilj ovog istraživanja bio je ispitati zadovoljstvo poslom strukovnih nastavnika u zdravstvu zaposlenih u srednjim školama za medicinske sestre, srednjim školama koje uz medicinske sestre obrazuju različite profile zanimanja te srednjim školama koje uz medicinske sestre obrazuju zdravstvene profile zanimanja. Osim toga, cilj istraživanja bio je ispitati povezanost između zadovoljstva poslom strukovnih nastavnika zaposlenih u različitim školama s uvjetima rada i percepcijom ugleda nastavničke profesije. Istraživanje je provedeno anketnim upitnikom namijenjenim nastavnicima zdravstvene skupine predmeta, zaposlenima u srednjim školama koje provode obrazovanje medicinskih sestara opće njege/medicinskih tehničara opće njege. Upitnik je sadržavao skalu za mjerenje zadovoljstva poslom, skalu za procjenu uvjeta rada i skalu za mjerenje percepcije ugleda nastavničke profesije. U istraživanju je sudjelovalo 111 strukovnih nastavnika u zdravstvu, od čega je 45 nastavnika zaposlenih u školama koje obrazuju samo medicinske sestre, zatim 45 nastavnika zaposlenih u školama koje uz medicinske sestre obrazuju ostale zdravstvene profile zanimanja te 21 nastavnik zaposlen u školama koje uz medicinske sestre obrazuju različite profile zanimanja. Pokazalo se da što nastavnici bolje percipiraju uvjete rada i uživaju veći ugled nastavničke profesije, to doživljavaju veće zadovoljstvo poslom. Nadalje, rezultati ukazuju na činjenicu da je za pozitivno djelovanje na zadovoljstvo poslom, potrebno poboljšati uvjete rada i izgrađivati društveni ugled nastavničkog zanimanja.

Ključne riječi

obrazovanje medicinskih sestara; ugled nastavničke profesije; uvjeti rada; zadovoljstvo poslom

Uvod

Obrazovanje medicinskih sestara u Hrvatskoj započelo je 1921. godine, otvaranjem Škole za sestre pomoćnice u Zagrebu. Od tada do danas obrazovanje medicinskih sestara bilježi promjene. Značajna promjena nastupila je 2010. godine, uvođenjem Strukovnog kurikulumu za stjecanje kvalifikacije Medicinska sestra opće njege/Medicinski tehničar opće njege. Od tada obrazovanje traje pet godina. Prve dvije godine obrazovanja obuhvaćaju općeobrazovni dio, a posljednje tri godine strukovni dio. Novi program rezultirao je povećanjem broja strukovnih nastavnika u zdravstvu (Lončar i sur., 2022). Glavni dio obrazovanja medicinskih sestara podrazumijeva nastavu koja se provodi izvan škola, u zdravstvenim i socijalnim ustanovama (Borzou i sur., 2009; Nabolsi i sur., 2012). Nastava se temelji na postizanju ishoda učenja i stjecanju kliničkih vještina, pri čemu glavnu ulogu imaju strukovni nastavnici u zdravstvu (Aghamohammadi-Kalkhoran, 2011; Manninen, 1998). Ulogu strukovnih nastavnika obnašaju prvostupnice sestrinstva i magistre sestrinstva, educirane za pedagoško-psihološko i metodičko-didaktički rad. Strukovni nastavnici u zdravstvu poučavaju učenike u školama koje obrazuju medicinske sestre, kombinirajući pri tome teorijsku nastavu s vježbama i praktičnim iskustvom. Njihov rad nije ograničen samo na učionice, već uključuje mentoriranje učenika na nastavnim bazama, odnosno ustanovama za izvođenje kliničke nastave i vježbi. Uglavnom se radi o mentoriranju učenika na kliničkim vježbama u zdravstvenim ustanovama, poput bolnica, domova zdravlja i poliklinika, mentoriranju učenika na vježbama u socijalnim ustanovama, poput domova za osobe starije životne dobi, centara za osobe s invaliditetom i ustanova za palijativnu skrb te mentoriranju učenika na vježbama u nezdravstvenim ustanovama, poput dječjih vrtića. Provedba obrazovnog programa provodi se prema Kurikulumu za stjecanje kvalifikacije medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege (2011) te Državnom pedagoškom standardu srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (2008). Ovim dokumentima propisani su uvjeti potrebni za kvalitetnu organizaciju i provedbu obrazovnih programa (uvjeti rada u školama, broj učenika i nastavnika, opremljenost nastavnih baza te opterećenje učenika i nastavnika). Opterećenje strukovnih nastavnika propisano je i Pravilnikom o normi rada nastavnika u srednjoškolskoj ustanovi (2010).

Zadovoljstvo poslom

Locke (1976) zadovoljstvo poslom definira kao „ugodno ili pozitivno emocionalno stanje, koje proizlazi iz procjene nečijeg posla ili radnog iskustva“. S druge strane, Herzberg (1959) zadovoljstvo poslom definira konstruktom koji proizlazi iz elemenata motivacije i higijene. Elementi motivacije određuju intrinzičnu energiju koja potiče pojedince na postizanje ciljeva, koji mu pružaju zadovoljstvo (Herzberg, 1971; Herzberg i sur., 2011), dok elementi higijene tzv. ekstrinzični elementi određuju zadovoljavanje potreba pojedinca te uključuju: plaću, nagrade, povlastice, stručan nadzor, stručnu administraciju, radno okruženje i radne odnose (Bassett-Jones i Loyd, 2005; Herzberg i sur., 2011; Jones i Miller, 2022; Sachau, 2007; Sharp, 2008; Smith i Brown, 2023). Slično tome, Spector (1997) zadovoljstvo poslom definira konstruktom koji proizlazi iz intrinzičnih i ekstrinzičnih elemenata. Pod intrinzičnim elementima podrazumijava opće karakteristike zaposlenika (dob, spol, obrazovanje) i psihološke karakteristike zaposlenika (stupanj samopoštovanja, toleranciju na stres, osobine ličnosti i opće zadovoljstvo životom), a pod ekstrinzičnim elementima podrazumijeva radne uvjete i karakteristike posla (radno opterećenje, dinamičnost posla, vještine potrebne za rad, samostalnost, složenost posla te organizacijske regulative: sustav nagrađivanja, kvaliteta rukovođenja, mogućnost napredovanja, organizacijska kultura, sudjelovanje u donošenju odluka, grupna kohezija, plaća, podrška i autonomija). Prema Oldhamu i sur. (1976) na zadovoljstvo poslom utječe pet elemenata: identitet zadatka, važnost zadatka, raznolikost vještina

potrebnih za izvođenje zadataka, autonomija i povratna informacija o obavljenom zadatku. Syptak i sur. (1999) kao snažne determinante zadovoljstva poslom ističu: postignuće, priznanje, odgovornost te priliku za napredovanje. Brojna istraživanja zadovoljstva poslom temelje se na teoriji samoodređenja (Deci i Ryan, 1994) koja ističe da samoregulirana motivacija proizlazi iz zadovoljavanja triju temeljnih potreba: autonomije, kompetencije i društvene uključenosti. Hanfstingl i sur. (2010) oslanjajući se na teoriju samoodređenja naglašavaju da su najzadovoljniji nastavnici koji uspijevaju pronaći unutarnju motivaciju i baviti se aktivnostima koje im pružaju zadovoljstvo. Upravo, u podlozi ideje samoodređenja, autonomije, kompetencije i društvene uključenosti stoji osnova profesionalnog identiteta nastavnika. Profesionalni identitet oblikuje način na koji nastavnici doživljavaju sebe i svoju ulogu u obrazovnom sustavu. Čine ga nesvjesne potrebe, osjećaji, vrijednosti, kompetencije, prethodna iskustva i ponašanja (Korthagen, 2004). Profesionalni identitet nastavnika sastoji se od nastavnikove slike o sebi, njegova samopouzdanja, motivacije za rad te percepcije zadataka koji se stavljaju pred njegovu profesiju (Kelchtermans, 1993). Profesionalni identitet povezuje se s osjećajem zadovoljstva profesijom, predanošću radom te osjećajem samoučinkovitosti (Beijaard i sur, 2004; Canrinus, 2011; Đermanov i Kosanović, 2013; Williams, 2013; Williams i Roberts, 2023). Istraživanja su pokazala da nastavnici napuštaju nastavnički posao zbog niske samoučinkovitosti, nedostatka motivacije, predanosti i negativnih stavova vezanih uz profesiju (Pillen i sur., 2013). Istraživanja o zadovoljstvu poslom (Bieri, 2002; Jones i Miller, 2022; Landret, 2007; Pavin i sur., 2005; Pernjak i Matić, 2015; Smith i Brown, 2023; Vidić, 2009) pokazala su da nastavnici iskazuju nisko zadovoljstvo poslom, mogućnostima napredovanja u struci, uvjetima rada, opremljenošću škola, plaćom i ugledom nastavničke profesije u javnosti. Slične rezultate pokazala su i istraživanja provedena među nastavnicima strukovnih predmeta u zdravstvu. Ona pokazuju da se nastavnici na radnim mjestima susreću s nedostatnom podrškom vodstva škole, nedostatnom opremljenošću učionica, nedostatkom određenih medicinsko-tehničkih postupaka na nastavi izvan škola, nedostatnom opremljenošću radilišta, okruženjem koje nije prilagođeno stjecanju ishoda učenja, otežanom komunikacijom sa zdravstvenim timom te ograničenom kontrolom nad vanjskim čimbenicima, što rezultira povećanim pritiskom na nastavnike i dovodi do smanjenog zadovoljstva poslom (Benner i sur., 2010; Hartigan-Rogers i sur., 2007; Johnson i Thomas, 2020; Park i Johanson, 2019; Rhodes i Doering, 1983; Ruhland i Bremer, 2003; Skaalvik i Skaalvik 2011; Smith i Lee, 2021; Spector, 2012). Nadalje, nastavne baze često nisu prilagođene procesu učenja i nepredvidive su, stoga nastavnici ne mogu unaprijed sa sigurnošću planirati nastavni proces (Abou Aldan, 2019; Johnson i Thomas, 2020; Smith i Lee, 2021). Ovo istraživanje je važno jer se dosadašnja istraživanja u Hrvatskoj nisu bavila zadovoljstvom poslom strukovnih nastavnika u zdravstvu. Njegovi rezultati mogu poslužiti boljem razumijevanju čimbenika koji utječu na njihovu motivaciju, predanost i profesionalni razvoj.

Metodologija

Cilj istraživanja

S obzirom na to da se postojeća istraživanja u Hrvatskoj ne bave eksplicitno zadovoljstvom poslom strukovnih nastavnika u zdravstvu, cilj ovog istraživanja bio je ispitati zadovoljstvo poslom strukovnih nastavnika u zdravstvu zaposlenih u školama za medicinske sestre te ispitati povezanost između percepcije zadovoljstva poslom, uvjeta rada i ugleda nastavničke profesije strukovnih nastavnika u zdravstvu.

Zadaci istraživanja

1. Ispitati percepciju zadovoljstva poslom strukovnih nastavnika u zdravstvu te ispitati razlike u zadovoljstvu s obzirom na vrstu škole u kojoj rade.
2. Ispitati percepciju uvjeta rada strukovnih nastavnika u zdravstvu te ispitati razlike u uvjetima rada s obzirom na vrstu škole u kojoj rade.
3. Ispitati percepciju strukovnih nastavnika o nastavničkoj profesiji te utvrditi postoje li razlike u percepciji s obzirom na vrstu škole u kojoj rade.
4. Ispitati postoji li povezanost između percepcije zadovoljstva poslom, uvjeta rada i ugleda nastavničke profesije strukovnih nastavnika u zdravstvu.

Uzorak i prikupljanje podataka

U istraživanju je sudjelovalo 111 strukovnih nastavnika u zdravstvu zaposlenih u školama koje obrazuju medicinske sestre. Uzorak su činili nastavnici različite dobi i profesionalnog statusa, pri čemu je u obzir uzet stupanj napredovanja u struci. Ispitanici su bili podijeljeni s obzirom na vrstu škole u kojoj su radili, pri čemu su klasificirani u tri kategorije: škole koje obrazuju samo medicinske sestre, škole obrazuju medicinske sestre i različite profile zanimanja (npr. ostala zdravstvena zanimanja, cvjećarstvo, frizerstvo, gimnazijski program, građevinski tehničar, poljoprivredni tehničar) te škole koje obrazuju medicinske sestre i ostale zdravstvene profile. U Tablici 1 prikazana je struktura uzoraka.

Tablica 1. Struktura uzorka (N = 111)

Nezavisna varijabla	Elementi	N	Postotak nastavnika iz ukupnog uzorka
Dob	20 - 30 godina	5	4,5 %
	31 - 40 godina	37	33,3 %
	41 - 50 godina	37	33,3 %
	više od 50 godina	32	28,82 %
Vrsta škole	Škole: samo medicinske sestre	45	38,8 %
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja (ostala zdravstvena zanimanja, cvjećarstvo, frizerstvo, gimnazijski program, građevinski tehničar, poljoprivredni tehničar)	21	18,1 %

Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	45	38,8 %	
Napredovanje u struci	mentor	34	29,3 %
	savjetnik	10	8,6 %
	izvrstan savjetnik	3	2,6 %
	ništa od navedenog	64	55,2 %

Metode i instrumenti

U istraživanju je korišten upitnik koji se sastojao od tri dijela: Skale za procjenu uvjeta rada, Skale za procjenu zadovoljstva učiteljskim poslom te Skale za percepciju ugleda nastavničke profesije.

Skala za procjenu uvjeta rada sastavljena je za potrebe istraživanja. Sastavljena je na temelju uvjeta rada koje propisuje Državni pedagoški standard srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (2008), Pravilnik o normi rada nastavnika u srednjoškolskoj ustanovi (2010) i Kurikulum za stjecanje kvalifikacije medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege (2011). Skala sadržava 12 uvjeta rada koji bi trebali biti zadovoljeni u odgojno-obrazovnim institucijama, a koji su preuzeti iz navedenih dokumenata. Sudionici istraživanja procijenili su je li određen uvjet zadovoljen u njihovoj instituciji, odabirom jedne od sljedećih opcija: da, ne ili ne mogu procijeniti. Faktorskom analizom s varimax rotacijom objašnjeno je 59,62 % varijance. Pouzdanost skale provjerena je Cronbach' Alpha testom i iznosi $\alpha = ,688$.

Skala zadovoljstva učiteljskim poslom (engl. Teaching Satisfaction Scale, TSS; Ho i Au, 2006) razvijena je na temelju Dienerove Skale zadovoljstva životom (Diener i sur., 1985). Skala sadrži 5 tvrdnji koje su sudionici istraživanja ocjenjivali na ljestvici od 1 do 5, pri čemu 1 označava uopće se ne slažem, 2 uglavnom se ne slažem, 3 niti se slažem niti se ne slažem, 4 uglavnom se slažem te 5 u potpunosti se slažem. Ukupan rezultat na ovoj skali čini aritmetička sredina zbroja rezultata svih tvrdnji, pri čemu viši rezultat označava i veće zadovoljstvo poslom. Faktorskom analizom s varimax rotacijom objašnjeno je 67,85 % varijance. Pouzdanost skale provjerena je Cronbach' Alpha testom i iznosi $\alpha = ,877$.

Skala za percepciju ugleda nastavničke profesije sastavljena je za potrebe istraživanja na temelju Bierove ankete (Bieri, 2002). Skala sadrži 13 tvrdnji koje su sudionici ocjenjivali na ljestvici od 1 do 5, pri čemu 1 označava uopće se ne slažem, 2 uglavnom se ne slažem, 3 niti se slažem niti se ne slažem, 4 uglavnom se slažem te 5 u potpunosti se slažem. Ukupan rezultat za svaku tvrdnju predstavlja srednju vrijednost procjene, pri čemu veći rezultat ukazuje na veći stupanj slaganja. Minimalan rezultat je 13, a maksimalni 65. Faktorskom analizom s varimax rotacijom objašnjeno 61,92 % varijance. Pouzdanost skale provjerena je Cronbach' Alpha testom te iznosi $\alpha = ,866$.

Prikupljanje podataka

Prikupljanje podataka odvijalo se u siječnju 2024. godine u srednjim školama za medicinske sestre, koje su se odazvale pozivu za sudjelovanje u istraživanju. Podaci su prikupljeni putem online formulara.

Rezultati

Ispitivanje zadovoljstva poslom

Rezultati pokazuju da najveće slaganje postoji oko tvrdnje da su nastavnici zadovoljni svojim poslom, s time se slaže 75,6 % ispitanih nastavnika. Nešto manji broj njih vjeruje da su uspješni u svom poslu i ostvaruju važne stvari ($M = 3,75$). Zanimljivo je primijetiti da se, malo više, od polovice ispitanika slaže s tvrdnjom da bi ponovo izabrali nastavničku karijeru, dok se njih 18,9 % uopće ne slaže s tom tvrdnjom. Najmanje slaganja postoji za tvrdnju da nastavnici obavljaju svoj posao u idealnim uvjetima, s time se slaže svega 45 % ispitanika.

Tablica 2. Prikaz distribucije podataka zavisne varijable zadovoljstvo poslom

Tvrdnja	Uopće se ne slažem, ne slažem se (%)	Niti se slažem, niti se ne slažem (%)	Slažem se, u potpunosti se slažem (%)	M	SD
Zadovoljan/zadovoljna sam sa poslom učitelja/učiteljice.	7,2 %	17,1 %	75,6 %	3,94	0,99
Biti učitelj/učiteljica vrlo je blizu onome što smatram idealnim.	6,3 %	28,8 %	64,8 %	3,77	1,00
Do sada sam ostvario/ostvarila važne stvari koje želim kao učitelj/učiteljica.	9 %	24,3 %	66,6 %	3,75	0,88
Kad bih birao/birala svoju karijeru ispočetka, ne bih gotovo ništa promijenio/promijenila.	18,9 %	26,1 %	54,9 %	3,54	1,24
Uvjeti u kojima obavljam posao učitelja/učiteljice su izvrsni.	15,3 %	39,6 %	45 %	3,35	1,04

Kako bi se ispitale razlike u percepciji nastavnika o zadovoljstvu poslom između nastavnika zaposlenih u školama koje obrazuju samo medicinske sestre, u školama koje obrazuju medicinske sestre i različite profile zanimanja te u školama koje obrazuju medicinske sestre i ostale zdravstvene profile zanimanja proveden je Levenov test homogenosti varijance, koji potvrđuje da su varijable homogene ($p > 0,05$). Nadalje, učinjena je jednosmjerna analiza varijanci, ANOVA, koja pokazuje da nema statistički značajnih razlika u percepciji zadovoljstva poslom između grupa nastavnika zaposlenih u različitim školama.

Tablica 3. Rezultati jednosmjerne analize varijanci za percepciju zadovoljstva poslom između grupa nastavnika zaposlenih u različitim školama – ANOVA analiza

Tvrdnje	Grupe	M	SD	F (2, 108)	Sig.
Biti učitelj/učiteljica vrlo je blizu onome što smatram idealnim.	Škole: samo medicinske sestre	3,84	1,04	,778	,462
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	3,52	,92		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	3,80	,99		
Uvjeti u kojima obavljam posao učitelja/učiteljice su izvrsni.	Škole: samo medicinske sestre	3,16	1,08	1,392	,253
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	3,43	1,02		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	3,51	,99		
Zadovoljan/zadovoljna sam sa poslom učitelja/učiteljice.	Škole: samo medicinske sestre	3,87	1,10	,375	,688
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	4,10	,70		

Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	3,93	1,00			
Do sada sam ostvario/ostvarila važne stvari koje želim kao učitelj/učiteljica.	Škole: samo medicinske sestre	3,78	,95	,059	,943
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	3,76	1,04		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	3,71	,89		
Kad bih bira/birala svoju karijeru ispočetka, ne bih gotovo ništa promijenio/promij enila.	Škole: samo medicinske sestre	3,58	1,40	,898	,410
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	3,81	,98		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	3,38	1,17		

Ispitivanje uvjeta rada

Ispitivanje uvjeta rada provedeno je Skalom za procjenu uvjeta rada u kojoj su nastavnici imali mogućnost procijeniti, jesu li u školama u kojima rade zadovoljeni određeni uvjeti rada. U Tablici 4 prikazan je broj ispitanika (N) koji su potvrdili da u školama imaju zadovoljene određene uvjete (označivši odgovor „DA“ na ponuđenim tvrdnjama) te postotak onih koji potvrđuju postojanje navedenog uvjeta.

Tablica 4. Procjena ispitanika o prisutnosti ispitivanih uvjeta rada prema vrstama škola u kojima su nastavnici zaposleni (N = 111): u tablici se prikazuje broj ispitanika (N) koji su potvrdili da je određen uvjet zadovoljen u njihovoj školi (u upitniku su označili „DA“ na pitanje postoji li naveden uvjet u njihovoj školi) te postotak onih koji potvrđuju postojanje određenog uvjeta.

Uvjeti rada	Nastavnici iz škola koje obrazuju samo medicinske sestre (N = 45)		Nastavnici iz škola koje obrazuju medicinske sestre i različite profile zanimanja (N = 21)		Nastavnici iz škola koje obrazuju medicinske sestre i ostale zdravstvene profile zanimanja (N = 45)		Svi nastavnici (N = 111)	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Optimalni tehnološki uvjeti za izvođenje nastave u učionicama.	37	82,2 %	18	85,7 %	42	93,3 %	97	87,4 %
Optimalan broj specijaliziranih učionica.	20	44,4 %	8	38,1 %	30	66,7 %	58	52,3 %
Opremljenost specijaliziranih učionica potrebnom opremom.	35	77,8 %	13	61,9 %	39	86,7 %	73	65,8 %
Opremljenost nastavnih baza za poučavanje.	34	75,6 %	10	47,6 %	32	71,1 %	76	68,5 %
Potreban broj nastavnika s odgovarajućim kvalifikacijama.	35	77,8 %	6	28,6 %	34	75,6 %	75	67,6 %

Ukupno tjedno opterećenje nastavnika ne prelazi 28 sati izravnog rada s učenicima.	27	60 %	7	33,3 %	27	60 %	61	55,0 %
Ukupno tjedno opterećenje učenika ne prelazi 40 sati.	25	55,6 %	10	47,6 %	23	51,1 %	58	52,3 %
Opterećenje učenika na vježbama u zdravstvenim ustanovama ne prelazi 8 sati dnevno.	24	53,3 %	8	38,1 %	24	53,3 %	56	50,5 %
Učenici imaju mogućnost sudjelovanja u izvođenju svih medicinskih i tehničkih postupaka propisanih Nastavnim planom i programom.	30	75,6 %	10	47,6 %	24	53,3 %	64	57,7 %
Nepredvidivost radilišta olakšava postizanje ishoda učenja.	22	48,9 %	7	33,3 %	18	40 %	44	39,6 %

Mogućnost planiranja nastavnog procesa sukladno Nastavnom planu i programu.	37	82,2 %	13	61,9 %	32	71,1 %	82	73,9 %
Nastavne baze osiguravaju opremu potrebnu za poučavanje.	30	66,7 %	6	28,6 %	25	55,6 %	61	55,0 %

Prema rezultatima najveći broj ispitanika izjasnio se da ima optimalne tehnološke uvjete za rad, iako njih 14 navodi kako u školama nemaju zadovoljen taj uvjet. S druge strane, svega polovica ispitanika ima optimalan broj specijaliziranih učionica za izvođenje vježbi te njih 38 nema opremu potrebnu za izvođenje vježbi. Zanimljivo je primijetiti da se u školama koje uz medicinske sestre obrazuju različite profile zanimanja, samo 6 nastavnika izjasnilo da škola ima potreban broj nastavnika s odgovarajućim kvalifikacijama, dok se za isti uvjet izjasnilo 35 nastavnika iz škola koje obrazuju samo medicinske sestre i 34 nastavnika iz škola koje uz medicinske sestre obrazuju ostale zdravstvene profile zanimanja. Uvjeti koji su zadovoljeni u najmanjem broju škola odnose se na tjedno i dnevno opterećenje učenika, kao i tjedno opterećenje nastavnika. Rezultati pokazuju da nastavnici zaposleni u školama koje obrazuju samo medicinske sestre imaju veću mogućnost ostvarivanja Nastavnog plana i programa, u odnosu na nastavnike iz ostalih škola.

Tablica 5. Prosječan broj zadovoljenih uvjeta rada (od maksimalno 12) zadovoljen u određenoj školi

Vrsta škole	N	M	SD
Škole: samo medicinske sestre	45	8,00	0,96
Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	21	5,52	0,77
Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	45	7,77	1,04
UKUPNO (sve škole)	111	7,10	

Osim toga, rezultati pokazuju da između 12 ponuđenih uvjeta rada, škole imaju u prosjeku zadovoljeno 7 uvjeta. Vidljiva je razlika u broju zadovoljnih uvjeta u odnosu na vrstu škola u kojoj nastavnici rade. Nastavnici zaposleni u školama koje obrazuju samo medicinske sestre imaju od 12 ispitanih uvjeta rada prosječno zadovoljeno njih 8, što pokazuje da imaju najbolje uvjete rada. Nastavnici zaposleni u školama koje uz medicinske sestre obrazuju ostale zdravstvene profile zanimanja, također, imaju u većoj mjeri zadovoljene uvjete rada ($M = 7,77$). Najmanji broj zadovoljenih uvjeta rada imaju nastavnici zaposleni u školama koje uz medicinske sestre obrazuju različite profile zanimanja ($M = 5,52$). Kako bi se utvrdile razlike između grupa provedena je ANOVA. Ustanovljene su statistički značajne razlike među grupama ($F(2, 108) = 6.91$; $p = ,002$). Bonferroni testom ustanovljene su statistički značajne razlike u percepciji između nastavnika zaposlenih u školama koje obrazuju samo medicinske sestre i nastavnika zaposlenih u školama koje uz medicinske sestre obrazuju različite profile zanimanja ($p = ,002$). Nadalje, ustanovljene su statistički značajne razlike u percepciji između zaposlenih u školama koje obrazuju različite profile zanimanja i škola koje obrazuju medicinske sestre ($p = ,002$). Također, ustanovljene su statistički značajne razlike između nastavnika zaposlenih u školama koje uz medicinske sestre obrazuju različite profile zanimanja i nastavnika zaposlenih u školama koje uz medicinske sestre obrazuju ostale zdravstvene profile zanimanja ($p = ,005$).

Ispitivanje ugleda nastavničke profesije

Ispitivanje ugleda nastavničke profesije provedeno je Skalom za percepciju ugleda nastavničke profesije, u kojoj su ispitanici imali mogućnost procijeniti u kojoj mjeri se određena tvrdnja odnosi na njih. Rezultati pokazuju da strukovni nastavnici u zdravstvu smatraju da imaju veliku odgovornost u odgoju i obrazovanju budućih medicinskih sestara. Međutim, značajno manji broj njih vjeruje da u tom procesu imaju dovoljno autonomije pri donošenju odluka na razini škole ($M = 3,35$; $SD = 1,01$). Veću razinu autonomije za donošenje odluka prepoznaju na razini razreda ($M = 4,23$; $SD = 0,78$). Nadalje, rezultati ukazuju da ispitanici smatraju da su slabo uključeni u provođenje odgojno-obrazovne politike ($M = 3,23$; $SD = 1,11$). Zanimljivo je primijetiti da je vrlo niska razina slaganja ispitanika s tvrdnjom, da su strukovni nastavnici u zdravstvu u povoljnijem položaju u odnosu na ostale nastavnike zaposlene u srednjim školama ($M = 2,19$; $SD = 1,03$). Iz rezultata je vidljivo da mali broj ispitanika posao nastavnika ne smatraju stresnim ($M = 1,59$; $SD = 0,87$) i dovoljno materijalno cijenjenim ($M = 1,68$; $SD = 0,87$). Također, vrlo niskim procjenama ocjenjuju tvrdnju da je status strukovnog nastavnika na visokoj razini ($M = 2,11$; $SD = 1,02$). Rezultati koji se odnose na uvažavanje rada strukovnog nastavnika prikazuju kako ispitanici vjeruju da ih najviše uvažavaju ravnatelji ($M = 3,58$; $SD = 1,28$) i učenici ($M = 3,41$; $SD = 0,86$). S druge strane, ponajmanje smatraju da ih uvažavaju roditelji ($M = 2,82$; $SD = 1,02$) i kolege u školi ($M = 2,96$; $SD = 1,04$).

Daljnjim analizama, prikazanima u Tablici 6 nastojalo se utvrditi postoje li razlike u percepciji nastavničke profesije kod nastavnika zaposlenih u različitim školama. Analizom varijance utvrđeno je da postoji statistički značajna razlika u odnosu na tvrdnju da strukovni nastavnici imaju dovoljno autonomije pri donošenju odluka na razini škole ($F(2, 108) = 3,240$; $p = ,043$). S ovom se tvrdnjom statistički značajno više slažu nastavnici zaposleni u školama koje obrazuju samo medicinske sestre ($M = 3,60$; $SD = 0,89$) od nastavnika zaposlenih u školama koje obrazuju uz medicinske sestre različite profile zanimanja ($M = 2,95$; $SD = 0,87$).

Tablica 6. Rezultati jednosmjerne analize varijanci za percepciju ugleda nastavničke profesije između grupa nastavnika zaposlenih u različitim školama – ANOVA analiza

Tvrdnje	Grupe	M	SD	F (2, 108)	Sig.
Strukovni nastavnici imaju veliku odgovornost u odgoju i obrazovanju budućih medicinskih sestara.	Škole: samo medicinske sestre	4,87	,40	,443	,644
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	4,95	,21		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	4,91	,35		
	Ukupno	4,90	,36		
Strukovni nastavnici imaju dovoljno autonomije pri donošenju odluka na razini škole.	Škole: samo medicinske sestre	3,60	,88	3,240	,043
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	2,95	,97		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	3,29	1,07		
	Ukupno	3,35	1,01		
Strukovni nastavnici imaju dovoljno autonomije pri donošenju odluka na razini razreda (nastavne metode).	Škole: samo medicinske sestre	4,20	,78	,105	,900
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	4,19	,68		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	4,27	,83		
	Ukupno	4,23	,78		

Strukovni nastavnici uključeni su u kreiranje odgojno-obrazovne politike.	Škole: samo medicinske sestre	3,42	1,11	1,386	,254
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	2,95	,80		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	3,18	1,21		
	Ukupno	3,23	1,11		
Strukovni nastavnici su odnosu na nastavnike zaposlene u drugim srednjim školama u povoljnijem položaju.	Škole: samo medicinske sestre	2,11	1,02	,763	,469
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	2,05	,92		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	2,33	1,08		
	Ukupno	2,19	1,03		
Posao strukovnog nastavnika nije stresan.	Škole: samo medicinske sestre	1,58	,83	,093	,911
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	1,52	,92		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	1,62	,88		
	Ukupno	1,59	,87		
Posao strukovnog nastavnika je materijalno dovoljno cijenjen.	Škole: samo medicinske sestre	1,76	,95	,319	,728

Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	1,62	,86			
Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	1,62	,77			
Ukupno	1,68	,87			
Roditelji uvažavaju rad strukovnih nastavnika.	Škole: samo medicinske sestre	2,76	1,06	,721	,489
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	2,67	,96		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	2,96	,99		
	Ukupno	2,82	1,02		
Učenici uvažavaju rad strukovnih nastavnika.	Škole: samo medicinske sestre	3,58	,72	1,657	,195
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	3,19	,98		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	3,36	,90		
	Ukupno	3,41	,86		
Suradnici na nastavnim bazama izvan škole uvažavaju rad strukovnih nastavnika.	Škole: samo medicinske sestre	3,27	1,00	1,057	,351
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	2,95	,74		

Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	3,02	1,01			
Ukupno	3,11	,97			
Kolege u školi uvažavaju rad strukovnih nastavnika.	Škole: samo medicinske sestre	3,04	1,08	,367	,694
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	2,81	,87		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	2,96	1,06		
	Ukupno	2,96	1,04		
Ravnatelj uvažava rad strukovnih nastavnika.	Škole: samo medicinske sestre	3,78	1,24	1,317	,272
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	3,24	1,17		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	3,53	1,35		
	Ukupno	3,58	1,28		
Status strukovnog nastavnika u društvu je na visokoj razini.	Škole: samo medicinske sestre	2,09	1,04	,430	,652
	Škole: medicinske sestre i različiti profili zanimanja	1,95	,86		
	Škole: medicinske sestre i zdravstveni profili zanimanja	2,20	1,07		
	Ukupno	2,11	1,02		

Ispitivanje povezanosti između percepcije zadovoljstva poslom, uvjeta rada i ugleda nastavničke profesije

Pearsonovim koeficijentom korelacije ispitana je povezanost između percepcije nastavnika u odnosu na zadovoljstvo poslom, uvjete rada i ugled nastavničke profesije (Tablica 7). Utvrđena je statistički značajna visoka povezanost između zadovoljstva poslom i ugleda nastavničke profesije ($r = ,572$; $p = ,000$), umjereno visoka povezanost između zadovoljstva poslom i uvjeta rada ($r = ,487$; $p = ,000$) te između ugleda nastavničke profesije i uvjeta rada ($r = ,447$; $p = ,000$). Drugim riječima, što je viši stupanj procjene uvjeta rada, kao i veća razina percepcije ugleda nastavničke profesije, nastavnici percipiraju i veće zadovoljstvo poslom.

Tablica 7. Korelacije: zadovoljstvo poslom, uvjeti rada i ugled nastavničke profesije

	N	M	SD	1	2	3
1 Zadovoljstvo poslom	111	3,67	1,03	-		
2 Uvjeti rada	111	7,10	0,92	,487	-	
3 Ugled nastavničke profesije	111	3,01	0,94	,572	,447	-

Diskusija i zaključak

Svrha ovog istraživanja bila je ispitati percepciju zadovoljstva poslom strukovnih nastavnika u zdravstvu zaposlenih u školama koje obrazuju samo medicinske sestre, školama koje uz medicinske sestre obrazuju različite profile zanimanja i školama koje uz medicinske sestre obrazuju ostale zdravstvene profile zanimanja te ispitati povezanost između percepcije zadovoljstva poslom, uvjeta rada i ugleda nastavničke profesije strukovnih nastavnika u zdravstvu. Rezultati pokazuju da su nastavnici u zdravstvu, u prosjeku, zadovoljni poslom. Najzadovoljniji poslom su nastavnici zaposleni u školama koje uz medicinske sestre obrazuju ostale zdravstvene profile. Dvije trećine nastavnika vjeruje da su uspješni u svom poslu i ostvaruju profesionalno važne stvari. Ipak, zabrinjavajući je podatak da bi više od polovice nastavnika u zdravstvu, kad bi mogli birati, izabrali drugu karijeru. Ovo se može povezati s procjenama uvjeta rada. Naime, dosadašnja istraživanja u području zadovoljstva poslom nastavnika pokazuju da nastavnici obavljaju posao u okruženju gdje nisu zadovoljeni, neki, osnovni uvjeti rada (Jones i Miller, 2022). Detaljnije, rezultati vezani uz uvjete rada pokazali su da strukovni nastavnici u zdravstvu percipiraju da su radilišta nepredvidiva te nemaju dovoljan broj specijaliziranih učionica, niti opremu potrebnu za poučavanje na nastavnim bazama (Jones i Miller, 2022). Također, nastavnici percipiraju da nisu zadovoljeni uvjeti oko tjednog opterećenja nastavnika i učenika, kao niti mogućnost sudjelovanja učenika u izvođenju svih medicinsko-tehničkih postupaka propisanih Nastavnim planom i programom. Dobiveni rezultati u skladu su s dosadašnjim istraživanjima koja potvrđuju nezadovoljstvo nastavnika općenito

uvjetima rada u školama (Bieri, 2002; Ipfling i sur., 1995; Landret, 2007; Nias, 1981; Radeka i Sorić, 2006; Skaalvik i Skaalvik, 2011; Smith i Brown, 2023). U skladu su i sa specifičnim istraživanjima u zdravstvu koja su, već prije, ukazala na nezadovoljstvo medicinskih sestara uvjetima rada, radnim okruženjem i opremom za rad u zdravstvenim ustanovama (Sharp, 2008) te nezadovoljstvo opremljenošću škola i preopširnošću Nastavnih planova i programa (Pavin i sur., 2005). Iz dobivenih rezultata može se naslutiti da nastavnici vjeruju da su učenici u zanimanju medicinska sestra opće njege/medicinski tehničari opće njege preopterećeni dnevnim i tjednim zaduženjem. Također, iz dobivenih rezultata vidljivo je da postoje razlike u uvjetima rada ovisno o školama u kojima su nastavnici zaposleni, gdje najmanje zadovoljstvo uvjetima rada percipiraju nastavnici zaposleni u školama koje uz medicinske sestre obrazuju različite profile zanimanja, dok najveće zadovoljstvo uvjetima rada percipiraju nastavnici zaposleni u školama koje obrazuju samo medicinske sestre. Ovaj podatak implicira potrebu izjednačavanja uvjeta rada, kako bi se odgojno-obrazovni rad mogao provoditi podjednako kvalitetno u svim školama. Naposljetku, s obzirom na to da zadovoljstvo poslom jednim dijelom proizlazi iz uvjeta rada (Herzberg, 1971; Herzberg i sur., 2011; Spector, 1997) važno je istaknuti da uvjeti rada utječu na motiviranost nastavnika i percepciju zadataka, kao i mogućnost ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda. Nadalje, rezultati pokazuju da strukovni nastavnici u zdravstvu prepoznaju veliku odgovornost koju imaju u odgoju i obrazovanju budućih medicinskih sestara te ih većina svoj posao smatra stresnim zanimanjem. Između ostaloga, smatraju da imaju dovoljno autonomije za donošenje odluka na razini razreda. S druge strane, ipak, nisu zadovoljni količinom autonomije koju imaju za donošenje odluka na razini škola koja im je potrebna za planiranje kliničke nastave, što je u skladu s dosadašnjima istraživanjima (Rainey i Bozeman, 2000). Zabrinjavajući je podatak da nastavnici u zdravstvu smatraju da ih dovoljno ne uvažavaju roditelji, kolege iz škole i suradnici na nastavnim bazama. Iako, su prethodna istraživanja pokazala da srednjoškolski nastavnici osjećaju veliki pritisak zbog očekivanja roditelja i društva te nisko zadovoljstvo odnosima s roditeljima (Bieri, 2006), u ovom istraživanju se dodatno pokazalo da nastavnike ne uvažavaju kolege, niti suradnici. Naime, prethodna istraživanja provedena na nastavnicima zaposlenima u srednjim školama pokazala su da nastavnici percipiraju kako kolege uvažavaju njihov posao (Landert, 2007; Pernjak i Matić, 2015). Nadalje, nastavnici u zdravstvu smatraju da ih u većoj mjeri uvažavaju učenici, što je u skladu s dosadašnjim istraživanjima (Pernjak i Matić, 2015), a uvažavaju ih i ravnatelji. Iako su jasno definirane Preporuke o statusu učitelja (1996) prema kojima bi se trebao priznati primjeren status učitelja i odgovarajući javni ugled prosvjetne struke, manji broj nastavnika percipira da je njihov ugled u društvu na visokoj razini. Ovi rezultati pokazuju da nastavnici u zdravstvu, kao i nastavnici u drugim istraživanjima nisu zadovoljni svojim statusom u društvu (Bieri, 2002; Landert, 2007; Pavin i sur., 2005; Pernjak i Matić, 2015). Dakle, može se zaključiti da s obzirom na prethodno iznesene percepcije ne iznenađuje podatak da strukovni nastavnici u zdravstvu percipiraju, kako su u lošijem položaju u odnosu na ostale srednjoškolske nastavnike. Rezultati pokazuju da postoji visoka i umjereno visoka povezanosti između sva tri istraživana konstrukta. Drugim riječima, što je viši stupanj procjene uvjeta rada, kao i veća razina percepcije ugleda nastavničke profesije, nastavnici percipiraju i veće zadovoljstvo poslom. Ovi rezultati su u skladu s prethodnim istraživanjima koja su pokazala da je zadovoljstvo poslom povezano s uvjetima rada (Smith i Brown, 2023). Nadalje, u skladu su i s istraživanjima koja su pokazala da je zadovoljstvo profesijom povezano s većim zadovoljstvom na poslu, kao i da zadovoljstvo poslom doprinosi većoj predanosti radu nastavnika i boljem osjećaju samoučinkovitosti (Beijaard i sur, 2004; Canrinus, 2011; Đermanov i Kosanović, 2013; Williams, 2013). Može se zaključiti kako ulaganjem u uvjete rada nastavnika u zdravstvu, odgovorni dionici direktno doprinose tome da se nastavnici osjećaju uvaženi u društvu,

a potom i zadovoljniji svojim poslom, što posljedično rezultira da se isti zadržavaju u svojoj profesiji te rade kvalitetnije i motiviranije. U ovom istraživanju postoje određena ograničenja. U istraživanju je sudjelovao manji broj nastavnika te postoji mogućnost da su odazvali nastavnici koji su motiviraniji i više zadovoljni svojim poslom. Ovo istraživanje ukazalo je da postoje specifičnosti strukovnih nastavnika u zdravstvu u odnosu na ostale srednjoškolske nastavnike, koje bi se mogle dublje analizirati u budućim istraživanjima.

Literatura

Abou Aldan, D. (2019). *Metodika zdravstvene njege*. Medicinska naklada.

Aghamohammadi-Kalkhoran, M., Karimollahi, M. i Abdi, R. (2011). Iranian staff -nurses' attitudes toward nursing students. *Nurse Education Today*, 31(5), 477-481.

Bassett-Jones, N. i Lloyd, G. C. (2005). Does Herzberg's motivation theory have staying power? *Journal of Management Development*, 24(10), 929-943.

Bieri, T. (2002). Die berufliche Situation aus der Sicht der Lehrpersonen. Zufriedenheit, Belastung, Wohlbefinden und Kündigungen im Lehrberuf. *Dissertation zur Erlangung des akademischen Grades Doktor der Sozialwissenschaften in der Fakultät für Sozial - und Verhaltenswissenschaftender*. Eberhard-Karls-Universität.

Bieri, T. (2006). *Lehrpersonen: Hoch belastet und trotzdem zufrieden?* Haupt Verlag.

Beijaard, D., Meijer, P.C. i Verloop, N. (2004). Reconsidering research on teachers' professional identity. *Teaching and Teacher Education*, 20(2), 107-128.

Benner, P., Sutphen, M., Leonard, V. i Day, L. (2010). *Educating nurses - a call for radical transformation*. Jossey-Bay.

Canrinus, E. T., Helms-Lorenz, M., Beijaard, D., Buitink, J. i Hofman, A. (2011). Profiling teachers' sense of professional identity. *Educational Studies*, 37(5), 593-608.

Đermanov, J. i Kosanović, M. (2013). *Teorije izbora i razvoja karijere*. Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu.

Borzou, R., Safari, M., Khodavisi, M. i Torkaman, B. (2009). The viewpoints of nurses towards applicability of nursing curriculum in hospitals affiliated to Hamedan university of medical sciences. *Iranian Journal of Medical Education*, 8(2), 205-211.

Deci, E. L. i Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. Plenum Press.

- Demirtas, Z. (2010). Teachers' job satisfaction levels. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 9, 1069-1073.
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J. i Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75.
- Državni pedagoški standard srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Narodne novine, 19/92.
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_06_63_2130.html
- Hanfstingl, B., Andreitz, I., Müller, F.H. i Thomas, A. (2010). Are self-regulation and selfcontrol mediators between psychological basic needs and intrinsic teacher motivation? *Journal for Educational Research Online /Journal für Bildungsforschung Online* 2(2), 55-71.
- Hartigan-Rogers, J. A., Cobbett S., Amirault, M. A. i Muise-Davis, M. E. (2007). Nursing graduates' perceptions of their undergraduate clinical placement. *International Journal of Nursing Education Scholarship*, 4(1), 1-12.
- Herzberg, F., Mausner, B. i Snyderman, B. (1959). *The motivation to work*. Wiley.
- Ho, C.L. i Au, W.T. (2006). Teaching satisfaction scale: Measuring job satisfaction of teachers. *Educational and Psychological Measurement*, 66(1), 172-185.
- Ipfling, H. J., Peez, H. i Gamsjager, E. (1995). *Wie zufrieden sind die Lehrer? Empirische Untersuchungen zur Berufs (un) zufriedenheit von Lehrern/Lehrerinnen der Primar- und Sekundarstufe im deutschsprachigen Raum*. Klinkhardt.
- Johnson, M. i Thomas, R. (2020). The role of education and training in developing healthcare workforce in the US. *Journal of Healthcare Education*, 38(2), 78-90.
- Jones, A. i Miller, B. (2022). Job satisfaction among educators: A systematic review. *Journal of Educational Research*, 58(3), 245-267.
- Korthagen, F. A. J. (2004). In search of the essence of a good teacher: Towards a more holistic approach in teacher education. *Teaching and Teacher Education*, 20(1), 77-97.
- Kelchtermans, G. (1993). Getting the story, understanding the lives: From career stories to teachers' professional development. *Teaching and Teacher Education*, 9(5-6), 443-456.
- Landert, C. (2007). *Die Berufszufriedenheit der Deutschschweizer Lehrerinnen und Lehrer Bericht über die Onlinebefragung vom September/Okttober 2006 im Auftrag des Dachverbandes Lehrerinnen und Lehrer Schweiz LCH*. Landert fargo Partner, 1-50.
- Locke, E.A. (1976). The nature and causes of job satisfaction. U: M.D. Dunnette (ur.), *Handbook of industrial and organizational Psychology* (str. 1297-349). Rand McNally.
- Lončar, T., Abou Aldan, D. i Križić, M. (2022). Nastavnici zdravstvene njege u Republici Hrvatskoj 2011.-2022. *Plavi fokus: Stručni radovi*. Srednja škola Koprivnica.

- Manninen, E. (1998). Changes in nursing students' perceptions of nursing as they progress through their education. *Journal of Advanced Nursing*, 27(2), 390-398.
- Monteiro, A. R. (2015). *The teaching profession present and future*. Springer International Publishing.
- Nabolsi, M., Zumot, A., Wardam, L. i Abu-Moghli, F. (2012). The experience of Jordanian nursing students in their clinical practice. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 46, 5849-5857.
- Nias, J. (1981). Teacher satisfaction and dissatisfaction: Herzberg's two-factor hypothesis revisited. *British Journal of Sociology of Education*, 2(3), 235-246.
- Oldham, G. R., Hackman, J. R. i Pearce, J. L. (1976). Conditions under which employees respond positively to enriched work. *Journal of Applied Psychology*, 61(4), 395-403.
- Park, K. A. i Johnson, K.R. (2019). Job satisfaction, work engagement, and turnover intention of CTE health science teachers. *International Journal for Research in Vocational Education and Training*, 6(3), 224-242.
- Pavin, T., Rijavec, M. i Miljević-Ridički, R. (2005). Percepcija kvalitete obrazovanja učitelja i nastavnika i nekih aspekata učiteljske i nastavničke profesije iz perspektive osnovnoškolskih učitelja i nastavnika. U: V. Vizek Vidović (ur.), *Cjeloživotno obrazovanje u?itelja i nastavnika: Višestruke perspektive* (str. 92-124). Institut za društvena istraživanja.
- Pernjak, J. i Matić, I. (2015). Zadovoljstvo poslom nastavnika njemačkoga jezika u Hrvatskoj. *Strani jezici*, 44, 4-28.
- Pillen, M. T., Den Brok, P. J. i Beijaard, D. (2013). Profiles and change in beginning teachers' professional identity tensions. *Teaching and Teacher Education*, 34, 86-97.
- Pravilnik o normi rada nastavnika u srednjoškolskoj ustanovi, Narodne novine, 87/08.
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_07_94_2630.html
- Radeka, I. i Sorić, I. (2006). Zadovoljstvo poslom i profesionalni status nastavnika. *Napredak*, 147(2), 161-177.
- Rainey, H. G. i Bozeman, B. (2000). Comparing public and private organizations: Empirical research and the power of the a priori. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 10(2), 447-469.
- Ruhland, S. i Bremer, C. D. (2003). Perceptions of traditionally and alternatively certified career and technical education teachers. *Journal of Vocational Education Research*, 28(3), 285-302.
- Sachau, D. A. (2007). Resurrecting the motivation-hygiene theory: Herzberg and the positive psychology movement. *Human Resource Development Review*, 6(4), 377-393.
- Sharp, T. P. (2008). Job satisfaction among psychiatric registered nurses in New England. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 15(5), 374-378.

- Skaalvik, E. M. i Skaalvik, S. (2011). Teacher job satisfaction and motivation to leave the teaching profession: Relations with school context, feeling of belonging, and emotional exhaustion. *Teaching and Teacher Education*, 27(6), 1029-1038.
- Smith, J. i Brown, A. (2023). Teachers' job satisfaction: Multilevel analyses of teacher, school, and principal effects. *Educational Psychology Review*, 45(2), 201-220.
- Smith, J. i Lee, H. (2021). Challenges and opportunities for educating health professionals in the 21st century. *Journal of Health Education*, 45(3), 112-126.
- Smith, J. i Brown, A. (2023). Teachers' job satisfaction: Multilevel analyses of teacher, school, and principal effects. *Educational Psychology Review*, 45(2), 201-220.
- Spector, P. E. (1997). *Job satisfaction: Application, assessment, causes, and consequences*. SAGE Publications.
- Spector, N. (2012). Clinical education and regulation. U: N. Ard, T. M. Valiga. *Clinical nursing education: current reflections*. National league for nursing.
- Strukovni kurikulum za stjecanje kvalifikacije medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege, Narodne novine, 20/09. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2025_01_6_37.html
- Syptak, J. M., Marsland, D. W. i Ulmer, D. (1999). Job satisfaction: Putting theory into practice. *Family Practice Management*, 6(1), 26-30.
- Organizacija Ujedinjenih naroda. (1966). *Preporuka o statusu u?itelja. Me?uvladina konferencija o statusu u ?itelja: Obrazovanje, znanost i kultura*.
- Vidić, T. (2009). Zadovoljstvo poslom učitelja u osnovnoj školi. *Napredak* (1)150, 7-20.
- Williams, J. (2013). *Constructing new professional identities: Career changes in teacher education*. Sense Publishers.
- Williams, S. i Roberts, M. (2023). Examining the relationship between multiple facets of professional development and teachers' job satisfaction. *Teaching and Teacher Education*, 99(5), 124-138.

**Teaching (Today for) Tomorrow:
Bridging the Gap between the Classroom and
Reality**

3rd International Scientific and Art Conference
Faculty of Teacher Education, University of Zagreb in
cooperation with the Croatian Academy of Sciences and
Arts

Job satisfaction from the perspective of vocational teachers employed in nursing schools

Abstract

The research examined the relationship between working conditions, the reputation of the teaching profession and job satisfaction of vocational health teachers. The research is based on previous theories in this area that indicate the connection between job satisfaction with working conditions and the reputation of the teaching profession. Given that existing research in Croatia does not explicitly address job satisfaction of vocational health teachers, the aim of this research was to examine the job satisfaction of vocational health teachers employed in secondary schools for nurses, secondary schools that educate different occupational profiles in addition to nursing, and secondary schools that educate health occupational profiles in addition to nursing. In addition, to examine the connection between job satisfaction of vocational teachers employed in different schools with working conditions and the perception of the reputation of the teaching profession. The research was conducted using a questionnaire intended for teachers of health subjects, employed in secondary schools that educate general care nurses/general care medical technicians. The questionnaire contained a scale for measuring job satisfaction, a scale for assessing working conditions and a scale for measuring the perception of the reputation of the teaching profession. 111 professional teachers in healthcare participated in the research, of which 45 teachers were employed in schools that educate only nurses, then 45 teachers employed in schools that, in addition to nurses, educate other health professional profiles, and 21 teachers employed in schools that educate different occupational profiles in addition to nurses. It has been shown that the better the teachers perceive the working conditions and enjoy the higher reputation of the teaching profession, the more job satisfaction they experience. Furthermore, the results point to the fact that in order to have a positive effect on job satisfaction, it is necessary to improve working conditions and build the social reputation of the teaching profession.

Key words:

nursing education; reputation of the teaching profession; working conditions; job satisfaction

Revizija #3

Stvoreno 3 svibnja 2025 10:04:55 od Martina Gajšek

Ažurirano 3 svibnja 2025 10:12:58 od Martina Gajšek